

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Rozdział I. Przyjazd i pobyt cudzoziemców w Polsce	11
1. Wjazd i pobyt w Polsce obywateli Unii Europejskiej	12
1.1. Pobyt powyżej 3 miesięcy	12
1.2. Prawo stałego pobytu	13
2. Przyjazd i pobyt w Polsce obywateli państw trzecich	13
2.1. Ruch bezwizowy	14
2.2. Ruch bezwizowy dla obywateli Ukrainy	14
2.3. Wizy	15
2.4. Procedura ubiegania się o wizy krajowe i wizy Schengen	16
2.5. Wizy wydawane w celu wykonywania pracy	17
3. Zezwolenia pobytowe	18
3.1. Zezwolenie na pobyt czasowy	18
3.2. Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę	32
3.3. Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji	33
3.4. Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca delegowanego przez pracodawcę zagranicznego na terytorium RP	34
3.5. Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych	34
3.6. Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na pracę sezonową	34
3.7. Zezwolenie na pobyt stały	35
3.8. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE	35
3.9. Karta pobytu	36
4. Obowiązek weryfikowania przez pracodawcę legalności pobytu cudzoziemca, któremu powierza pracę	36
5. Podsumowanie	37
Rozdział II. Podejmowanie pracy przez cudzoziemców	39
1. Praca cudzoziemców na terenie Polski	39
1.1. Praca w Polsce obywateli Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego	41
2. Cudzoziemcy zwolnieni z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę	41
3. Obywatele państw sąsiadujących z Polską a procedura oświadczeniowa	42
3.1. Obowiązki pracodawcy w związku z oświadczeniem	49

3.2.	Legalność pracy po upływie okresu ważności oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi	50
4.	Zawody i rodzaje prac zwolnione z obowiązku uzyskania zezwolenia na pracę	51
5.	Zezwolenia na pracę	53
5.1.	Rodzaje zezwoleń na pracę – warunki uzyskania	54
5.1.1.	Zezwolenie typu A	54
5.1.2.	Zezwolenie typu B	66
5.1.3.	Zezwolenia typu C, D i E	68
5.1.4.	Nowy typ zezwolenia od 2018 r. – zezwolenie na pracę sezonową (typ S)	70
5.2.	Rejestr pracy cudzoziemców	80
5.3.	Obowiązki pracodawcy w związku z wydaniem zezwolenia na pracę	81
6.	Sankcje dotyczące zatrudniania cudzoziemców bez wymaganych zezwoleń na pracę	83
7.	Podsumowanie	83
Rozdział III. Delegowanie cudzoziemców do innych państw UE		85
1.	Swobodny przepływ pracowników w Unii Europejskiej	85
2.	Swoboda świadczenia usług	86
3.	Delegowanie w ramach świadczenia usług – dyrektywa 96/71	87
3.1.	Planowane zmiany	88
4.	Dyrektywa wdrożeniowa 2014/67/UE	89
4.1.	Delegowanie pracowników do Polski w ramach świadczenia usług	90
Rozdział IV. Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce – rezydencja podatkowa pracownika z zagranicy		93
1.	Obowiązek podatkowy	93
1.1.	Nieograniczony obowiązek podatkowy	93
1.2.	Ograniczony obowiązek podatkowy	93
2.	Miejsce zamieszkania	95
2.1.	Konflikt rezydencji	97
2.2.	Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania	97
2.3.	Rozstrzyganie kwestii miejsca zamieszkania na gruncie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania	98
2.4.	Rola płatnika w ustalaniu miejsca zamieszkania	101
3.	Podsumowanie	102
Rozdział V. Opodatkowanie dochodów pracowników z zagranicy		103
1.	Zasady ogólne	103
2.	Cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania w Polsce (polscy rezydenci)	105
3.	Podsumowanie	114
Rozdział VI. Wykonywanie w Polsce pracy przez inne osoby niż pracownicy		115
1.	Wolny zawód i inna samodzielna działalność	115
2.	Członkowie rad nadzorczych	118
3.	Artyści i sportowcy	118
4.	Studenci	119
5.	Profesorowie	120
6.	Pracownicy państwowi	121
7.	Zasady opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej	122
8.	Podsumowanie	124

Rozdział VII. Obowiązki polskiego płatnika	125
1. Praca najemna	125
2. Ryczałt dla osób z ograniczonym obowiązkiem podatkowym (IFT-1R)	127
3. Prawo złożenia zeznania rocznego przez cudzoziemca, któremu płatnik pobrał zryczałtowany podatek dochodowy	130
4. Certyfikat rezydencji	131
5. Obowiązek złożenia zeznania przez cudzoziemców	133
6. Numer identyfikacji podatkowej dla cudzoziemca	134
7. Praca nierezydenta na rzecz zagranicznego podmiotu	134
8. Samoopodatkowanie nierezydenta	138
9. Podsumowanie	138
Rozdział VIII. Ubezpieczenia społeczne cudzoziemców pracujących w Polsce	139
1. Ogólne zasady koordynacji ubezpieczeń wewnątrz Unii Europejskiej	139
1.1. Zasada jednego ustawodawstwa	140
1.2. Zasada równego traktowania	141
1.3. Zasada sumowania okresów ubezpieczenia, zatrudnienia i zamieszkania	142
1.3.1. Sumowanie okresów przy ustaleniu prawa do polskich świadczeń	143
1.3.2. Sumowanie okresów przy ustalaniu prawa do świadczeń przysługujących w innym państwie	144
1.4. Zasada zachowania praw nabytych	144
2. Umowy z państwami trzecimi	145
2.1. Dwustronne umowy a przepisy unijne	146
2.2. Obowiązujące umowy o zabezpieczeniu społecznym	147
3. Podsumowanie	147
Rozdział IX. Delegowanie pracowników z UE do Polski i cudzoziemców do krajów UE – ustalenie właściwego ustawodawstwa w zakresie ubezpieczeń	149
1. Pracownicy delegowani	149
1.1. Formularz A1	150
1.2. Zawieranie porozumień szczególnych	154
1.2.1. Zawieranie porozumień wyjątkowych w odniesieniu do osób przyjeżdżających do Polski	155
1.3. Zakończenie oddelegowania	156
2. Obowiązki pracodawcy	157
2.1. Obowiązki zgłoszeniowe	157
2.2. Przejęcie obowiązków płatnika	157
3. Podsumowanie	158
Rozdział X. Ustalenie właściwego ustawodawstwa ubezpieczeniowego w stosunku do pracowników wykonujących pracę jednocześnie na terenie kilku państw UE	159
1. Zasady ogólne	159
2. Normalne wykonywanie pracy w dwóch lub kilku państwach członkowskich	161
3. Praca o charakterze marginalnym	162
4. Znaczna część pracy	163
5. Niewykonywanie znacznej części pracy w kraju a właściwe ustawodawstwo	164
6. Pracownicy transportu międzynarodowego	167
7. Członkowie załóg lotniczych	168

8. Obowiązki płatników	168
9. Podsumowanie	169

Rozdział XI. Ubezpieczenia społeczne cudzoziemców prowadzących działalność gospodarczą w Polsce i innych państwach UE 171

1. Prowadzenie działalności gospodarczej przez cudzoziemców w Polsce	171
1.1. Samodelegowanie przedsiębiorcy	171
1.2. Prowadzenie znacznej części działalności w państwie dotychczasowym	172
1.3. Działalność „podobna”	174
2. Prowadzenie działalności jednocześnie w kilku państwach	174
2.1. Znaczna część pracy wykonywanej na własny rachunek	175
2.2. Centrum zainteresowania dla działalności	176
3. Zbieg tytułów do ubezpieczeń	177
4. Podsumowanie	177

Rozdział XII. Podleganie przez nierezydentów ubezpieczeniom w Polsce 179

1. Obywatele państw trzecich (rozporządzenie 1231/2010)	179
2. Podsumowanie	182

Rozdział XIII. Odpowiedzi na pytania kierowane do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w związku z zatrudnianiem cudzoziemców 183

1. Pytania przekrojowe	183
1.1. Procedura	183
1.2. Zakres przedmiotowy	186
1.3. Wykonywanie pracy u innego pracodawcy	187
2. Zezwolenie na pracę sezonową	188
2.1. Zakres podmiotowy	188
2.2. Postępowanie	189
2.3. Przesłanki fakultatywnej odmowy	190
2.4. Wpis do ewidencji	191
2.5. Okres ważności i przedłużenie zezwolenia, powierzenie innej pracy, zmiana pracodawcy	193
2.6. Zmiana celu pobytu	195
2.7. Przepisy przejściowe	197
3. Oświadczenia	197
4. Wpłaty	200

Podstawa prawna 203